

OKULUMU

SEVİYORUM

AREL KOLEJİ

AYLIK ANASINIFI DERGİSİ

SAYI: 99

2014

İÇİNDEKİLER

MÜKEMMEL ANNE OL-MA	2
HELİKOPTER AİLELER	5
SÜREKLİ KONUŞAN VE SORU SORAN ÇOCUĞUNUZ SİZDEN NE İSTİYOR?	8
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DİSLEKSİ	11
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE MÜLKİYET KAVRAMI	14

AREL Koleji

Merkez Mahallesi, Selahattin Pınar Sokak, No:3, 34197 Yenibosna - Bahçelievler / İstanbul

Tel: (0212) 550 49 30 (pbx) - 630 35 05 (4 hat) **Faks:** (0212) 550 77 82

e-posta: arel@arel.k12.tr

Okulumu Seviyorum Dergisi - 2014

Yayın Kurulu: Rehberlik Bölümü

MÜKEMMEL ANNE OL-MA

MUTLU OL...

Annelik heyecanı doğumdan çok önce başlar. Anne adayları en iyi anne olma üzerine dokuz ay boyunca kesintisiz olarak kafa yorarlardı.

Doğumdan sonra ise anne olarak kafamızda “mükemmel anneyim” tabelasını düşürmeden taşımayı görev ediniz kendimize. İlk günden itibaren normaldi bu muşşasına dengemizi hiç bozmadan zarafetle yürümeye çalışırız. denge kaybında dünyanın sonuymuş gibi elimiz ayağımıza dolandır ve yeniden ayağa kalkmak için çok çaba sarf ederiz. Dışarıdan gelen eleştiriler ise bizim için o kadar önemlidir ki kendimizi savunma ihtiyacı bile duymayız. Ne söyleniyorsa doğrudur bizim için. Ya iyiyiz ya da değil. Hata kabul etmeyen bir iş bizimkisi. Çünkü biz anneyiz! Anneliğin kutsallığı üzerine konuşulurken hata yapma payı hiç düşünülmez. Kendimizi mükemmel bir anne olarak göstermek isterken içimizden geçenler aslında ne? Gerçekten pes ettiğimiz olmuyor mu? Anneliğin mesleki tarafı ile çocuğu için her şeyi yapacak kadar gözü kara olan duygusal tarafı çoğu zaman birbirine karışmıyor mu?

Peki, neden biz anne olarak bu mesleğin her şeyini şahane yapmak ve hiç şikâyet etmemek zorundayız. Bazen pes etmek ya da yanıtlar yapmak neden bu kadar vicdanen kendimizi sorgulamamıza neden oluyor? Biz mi vicdanımızı sorguluyoruz yoksa etrafımızın bizi sorgulayan sesi mi asıl duyduklarımız?

Rutin olarak yapılan ve tamamen annenin sorumluluğunda olan işleri (alt değiştirme, yemek yeme, uyku-ilaç saatlerini kontrol etme, erken kalkma ...) çok çok seviyormuşuz gibi gösteriyoruz. Bu rutinlerden sıkıldığımız halde neden utanıyoruz söylemeye? Söylediğimizde daha az anne mi olacağımızdan korkuyoruz?

Aslında anne olarak yine birbirimizi yıpratın bizziz. Çoğumuz duymuşuzdur:

Aaaa sen emziremedin mi? Ben bir buçuk sene emzirdim. Zaten belli oluyor.

Ben de uykusuz kaldım. Ama annelik işte bu. Çocuğu olamayanları düşün, haline şükret.

Aaaaa! Kendi odasında uyumaya alıştırmadınız mı? Benimki aylardır kendi başına uyuyor.

Aaaa! Yemek seçiyor galiba. İşte bebekken alıştırmalıydın. Şimdi nasıl düzelir ki? Benimki çok şükür hiiiç seçmez.

Aaaa

Aaaa....

Aaaa...

Dinleriz ve ben iyi bir anne olamamışım diyerek kendi kendimizi bitiririz. Biz miyiz eksik olan yoksa onlar mı biraz fazla? Anneliğin kullanma kılavuzu var mı peki?

Bir annenin yeterli annelik yapabilmesini etkileyen birçok etken vardır. Annelik görevi zaten içgüdüsel olarak mükemmel yapılır denilerek beklentiler hep en yüksekte tutulur. Toplumun annelikten beklentileri, kadının annelikten beklentileri, yakın çevrenin annelikten beklentileri bir araya gelerek "mükemmel anne" olmaya çabalayan anneleri ortaya çıkarır. Yani neredeyse hepimizi...

"MÜKEMMEL ANNE SENDROMU?"

İlk olarak yazar Peggy Orenstein tarafından kullanılan "Mükemmel Anne Sendromu" terimi, annenin çocuk yetiştirme konusunda aşırı kaygılı ve çocuğu için hep mükemmeli yakalama eğiliminde olması olarak tanımlanmaktadır. Orenstein'e göre annelik kadını

en çok yoran ve strese sokan roldür.

Mükemmel Annenin Özellikleri:

Mükemmel olmaya çalışan anne çocuğunun doğumundan itibaren tüm yaşamını değiştirir ve onu hayatının merkezine koyar. Artık annenin hayatında bebekten önce ve bebekten sonra diye keskin bir ayırım vardır.

Çocuklarının büyüüklerini kolay kolay kabul etmezler.

Çocukları ile aralarında duygusal bağ değil bağımlılık vardır.

Çocuklarına karşı aşırı korumacıdırlar. Her şeyi onun için tüm ayrıntılarıyla düşünmek asli görevleridir. Ellerinden gelse çocuklarına gelen her olumsuz şeyin kendilerine gelmesini isterler.

Çocuklarının gelecek kaygısını tek başlarına taşımaya gönüllüdürler. Bu kaygının seviyesi oldukça yüksektir.

Küçük bir olayda bile çocuklarının psikolojisinin bozulacağını düşünürler. Yıllardır oluşturmak için tüm enerjilerini verdikleri mükemmel olarak gördükleri çocuklarının hayatlarında hiçbir olumsuzluğu kabul etmezler.

Mükemmel annelik sendromu şiddeti değişebilmektedir. Hafif, orta ve ağır olarak kategorilendirilebilir. İçimizdeki bastırılmış duygularda çok ağır bir sorumluluk olarak gördüğümüz ancak dışarıdan bir sendrom olarak nitelense bile canla başla o sınıfa girmek için çabalamamızın sebebi nedir?

- Toplumun beklentileri, yakın çevrenin beklentileri,
- Eğitim seviyesinin artması ile bilinçli anne olmaya çalışmak,
- Literatürde yazılan her şeyi pratikte uygulamaya koymaya çalışmak. Başarılı oluncaya kadar tekrar tekrar denemek,
- Ben ve diğer anneler diye sürekli karşılaştırma düzeyi oluşturmak,
- Kaçırılan fırsatların ya da zamanında gerçekleştirilememiş hayallerin hedefine çocukları koymak, onların bu hayalleri gerçekleştireceğine inanmak,
- Çocukların da bir birey olduğunu unutmak,
- Çocuk sayısının az olması ile tüm ilgi ve yoğunluğu onun üzerine vermek,
- Çok zor çocuk sahibi olmak ya da yakın çevrede bu duruma şahit olmak,

● İlgüdüsel olarak programlandığımızı düşünüp buna inanmak...

Anneler tüm bu imkânsızlıklarla baş etmeye çalışırken bir çok zorlukla karşılaşır: (Yine de pes etmezler!)

Mükemmel anne olmak eşittir mükemmel çocuk denkleminin altında ezilirler.

Çocuğun yaptığı hatalar, planlanan mükemmellik algısını bozacağından daha az toleranslı davranırlar. Hata kabul etme oranları çok azdır. Doğal olarak aslında çocuk ile olan iletişime büyük bir engel oluştururlar. O çok dikkat edilen çocuk psikolojisine ilk darbeler böylelikle gelmiş olur.

Ya annesi gibi bir anne olmak ya da annesinin yaptığı hataları yapmamaya çalışmak oldukça yorucudur. Tüm bunların sonucunda hayatının diğer renklerini görmeyen, artık bir kadın değil sadece bir anne olarak kendisini görebilen anneler ortaya çıkar. Bu durum birbirine bağımlı anne-çocuk ilişkisini oluşturur. Çocuğun psikolojisini olumsuz etkileyecek bir diğer önemli olgu da budur.

Annelik rolü kadının tüm hayatını o kadar kapsar ki eşler arasındaki ilişki sekteye uğrar. Çocuğun psikolojisi yine bu yüzden olumsuz etkilenecektir. Çünkü çocuk psikolojisi mutlu anne-baba ilişkisi ile yakından ilgilidir.

Yukarıdaki tüm nedenlere, sonuçlara ve zorluklara rağmen hâlâ çok hırslıyız mükemmel olmak için. Biz mükemmel olmayı bir yana bırakıp sadece

mutlu olalım.

SADECE ANNE olmanın özellikleri:

- Çocuğun gelişim dönemine uygun destek verir.
- Çocuğun “doğal” ihtiyaçlarına karşılık verir.
- Koşulsuz sevgi gösterir.
- Onun için çocuğu “birey”dir.

Bu kadar az madde ile tanımladığımız annelik rolünü karmaşık hale getirmemeliyiz. Gerçek duygularımızı bastırmadan ifade etmeliyiz. Elimizde sihirli değneğimiz yok ve her şeyi mükemmel yapamayız. Yorulduğumuzda, tükendiğimizde ya da o an çocuğumuz için yaptığımız şeyden hiç de memnun olmadığımızda vicdan azabı çekmemeliyiz.

Mutlu olmayı mükemmel olmada aramayalım. Çocuğumuz için sadece “anne” olalım. Mutlu olduğumuz zaman mutlu bir çocuk yetiştirebileceğimizi unutmayalım. Mutlu anne olmanın yolu şudur ya da formülü budur diyemeyiz. Mutlu anne olmanın yolu sadece annelikten geçmiyor. Mutlu bir birey olmak en önemlisi. Anne olmak bizim kadın rollerimizden sadece biri belki de en önemlisi. Ama bizler sadece anne değiliz. Daha çok anne ya da daha çok kadın olmak için uğraşmalıyız.

NOT: Anne adaylarına ve tüm annelere Elif Şafak'ın “Siyah Süt” romanını okumalarını tavsiye ediyorum...

HELİKOPTER AİLELER

Bu kavramın ilk çıkış hikâyesi, bir çocuğun “Annem başımda helikopter gibi dönüyor.” şikayetiyle başlamış ve Foster W. Cline ve Jim Fay tarafından 1990 yayınladıkları bir kitapla literatürde yerini almıştır.

Helikopter anne-babalar, çocuğun eğitimi sırasında fark ediliyorlar. Çocuğun okuldaki arkadaşlarıyla ilişkilerine kadar müdahale ediyorlar. Çocuk büyüdükçe belirtiler daha da göze çarpıyor. ABD’de, çocuklarının kolej başvuru mektuplarını yazan anne-babalara, helikopter anne-baba teriminin uzantısı olan, Black Hawks (Kara Kartallar) lakabının takılmasının nedeni de bu.

Helikopter anne-babalar; çocuklarının başından ayrılmayan, etrafında pervane olan, her şeylerine yetişmeye çalışan, hayatlarına ve kişiliklerine müdahale eden ve asla yorulmayan anne babalardır. Günümüzde “helikopter aileler”, çocuklarının sosyal ve öğrenim hayatlarında onları çok yakından takip eden, çocuklarının üstlenmesi gereken sorumlulukları büyük bir hevesle üstlenen, evlatlarını tamamen

kendilerinin bir uzantısı olarak gören, her türden problemlerini onlar adına çözmekten mutlu olan ve daha da ileri giderek zamir karmaşasıyla “Biz tıp okumak istiyoruz.” diyebilen ailelerdir.

Bu tür anne babalar genellikle eğitilmiş, orta ve üst sınıf ailelerden gelmektedirler ve çocuklarından akademik olarak beklentileri çok yüksektir., yaptığı bir araştırmada helikopter aile yaklaşımının sadece orta ve üst sınıfın gösterdiği bir davranış olmadığını, bu tür davranışların tüm gelir düzeylerindeki ailelerde, her iki cinsiyette ve tüm etnik kökenlerdeki bireylerde değişik biçimlerde görüldüğünü belirtmektedir.

Ailelerin her zaman çocukları ile ilgili endişeleri vardır. Bu, onların görev tanımlarının bir parçası haline gelmiştir. Bugün eskiye göre çok daha farklı endişeler taşımaktayız. İnsanların pek çoğu dünyayı korkutucu, rekabetçi bir yer olarak görmekte ve çocuklarının tek başlarına hayatta kalabilmelerinin sürekli olarak uyanık olmalarına bağlı olduğunu düşünmektedir.

Avusturalyalı aile eğitimcisi ve uzmanı Michael Grose, “Hiç tartışmasız, bugünün anne babaları, eskininkilerden daha çok çocuklarını izliyorlar ve korumacılar” demektedir. Yine, ailelerin çocuklarının keşfederek, yaşayarak öğrenmeleri konusunda isteksiz olduklarını, çocukça seçimler yapmalarından korktuklarını ve hayatı onlar için kolaylaştırarak mutlu olmalarını sağlamaya çalıştıklarını belirtmektedir.

- Genellikle bu tür çocuklar erken konuşup geç yürürler.

- Aile tarafından çocuğun her çağırısına cevap verilir.
- Anne-baba çocuğun hatalarını görmek istemez,
- Çocuğu korumak adına tüm okul ilişkilerine bile müdahale ederler. (Öğretmenle tartışır, arkadaşlarını uyarırlar vs.)

Bu aşırı korumacı “helikopter” anne ve babaların özelliklerini maddeler haline yazmak gerekirse, öne çıkan özellikler aşağıdaki gibidir:

- Çocuğun kendisinin yapması gereken işler aile tarafından yapılır,
- Çocuğa fikri sorulmadan çocuk hakkındaki her türlü seçim aile tarafından yapılır. (Kıyafet, arkadaş...))
- Çocuğun üstüne çok fazla düşülür. (Başına bir şey gelmesin, hastalanmasın, üzülmesin, ağlamasın...)
- Çocuğa genelde ‘hayır’ denmez ve her istediği yapılır,
- Özellikle anne – çocuk ilişkisinde bağımlılık söz konusudur, anne çocuğuna kıyamaz,
- Anne – baba çocuğu için sebepsiz yere aşırı kaygı duyar, bu kaygı onları aşırı korumaya yönlendirir. Çocuğu mutlu edemeyeceklerini düşünüp endişelenirler.
- Çocuğa gereğinden çok özen gösterilir.
- Her türlü kararı çocuk yerine aile alır.
- Geç kavuşulan, aşırı istenilen, tek çocuk, tek erkek veya kız çocuk gibi çocuklar genellikle abartılmış sevginin odak noktası olurlar.
- Anne babalar çocuklarını el bebek gül bebek büyütürler. Adeta kucaktan yere indirmezler.

Helikopter aileler, çocuklarının ödevlerini yapıyor, her tür programını düzenliyor, farklı şehirde yaşayan çocuklarını bile sabahları uyandırma görevini üstleniyor, hocalarına notlar için hesap sorabiliyorlar.

“Dünyanın en uzun göbek bağı” olarak ifade edilen cep telefonunun kullanımının yaygınlaşmasıyla iyice kanıksanmaya başlanan “helikopter ebeveynler”, tüm iyi niyetleri ile çocuklarının başarısı için çalışsa da aslında şu mesajı veriyor: “Sen beceriksizsin, bu genç yaşında hayatını dengelemeyi bilmen mümkün değil, işte bu yüzden ben devrede olmak zorundayım”. İşin tuhafı, çocuklar bu durumdan hoşnut, inanılmaz bir teslimiyet sergiliyorlar, hayat onlara bu şekilde çok daha kolay geliyor çünkü bir anlamda bu genç yaşlarında hem sekreterleri, hem şoförleri, hem kişisel asistanları var.

Peki, neden böyle oluyor? “Kötü haberlerle ilgili günlük bombardıman nedeniyle, ailelerin dünyanın tehlikeli bir yer olduğu ve doğal olarak çocuklarını koruma tepkisi verdiklerini” söylenmektedir. Bugünün aileleri, çocuklarının geleceği için endişelenmektedirler. Bu baskı ile karşı karşıya kalan aileler, çocuklarının ev ödevlerini kontrol etmeyi veya onların sınırlı olan boş zamanlarından ödün vermeyi kendilerine bir görev olarak görmektedirler.

Bununla birlikte, aile ve toplum yapısındaki köklü değişiklikler de önemli bir rol oynamaktadır. Değişik kuşakların bir arada olduğu aile yapılarının ortadan kalkmaya başlaması çocukları diğer yetişkinlerden soyutlamaktadır. Bunun anlamı şudur; büyük anne, büyük baba ya da komşularımızın, çocuklarımız so-kağın köşesindeki markete giderken veya arkadaşının evinde oyun oynayıp bisiklete binerken onlarla daha az ilgilenmeleri ve dikkat etmeleridir. Bunlar artık tamamen anne babaların görevidir.

Helikopter Aile İle Yetişen Çocukların Özellikleri ve Toplumsal Sorunlara Etkisi

Helikopter anne-babalara Türkiye’de de rastlanıyor. Tabii, çocuğunun çalıştığı yerin güvenilir olup olmadığından emin olmaya çalışan veya işyerinin bulunduğu bölgeyi iyi bilmediği için çocuğuna refakat eden anne-babaları ayırt etmek gerekiyor. Anne-babaların görüşmeye katılmaları, insan kaynakları profesyonelleri tarafından hiç hoş karşılanmayan bir durum. En fazla zararı da aday görüyor, çünkü görüşmeyi yapan İK’cının onunla ilgili ilk izlenimi “öзgüvensizlik” oluyor. 36 yıllık İK’cı, Türk Telekom İcra Kurulu Baş Danışmanı Cemal Oğuzberk, “Ben bu durumu çocuğun kişiliğine tecavüz kabul ediyorum.

Aile üyelerini görüşmeye kabul etmiyorum, ben çocuğunuzla konuşacağım diyorum. Zaten öyle bir aday bizim için uygun değil. Nerede çalıştıracağız onu? Çocukta da izleri belli oluyor. Tutucu ve özgüvensiz oluyor” diyor. Avea İnsan Kaynakları Bölüm Müdürü Mehmet Nihat Fırat, bir İK’cının böyle bir durum için her zaman hazır olması gerektiğini söylüyor. Unilever Türkiye Yetenek Direktörü Cezmi Özkunt, böyle bir olayla karşılaştığında anne-babaya orada olmasının doğru olmadığını, çocuğun kendisinin tercih yapması gerektiğini anlattığını belirtiyor.

Bu aileler, çocuğun birey olmasını kendileri için tehdit görürler!

Son yıllarda “helikopter aile” olarak adlandırılan bu durum uzmanlarca bir psikolojik ve sosyolojik sorun olarak ele alınmaktadır. Bu anlamda helikopter anne-babaların Türkiye’de de çok yaygın olduğu görülmektedir.

Helikopter aileler, çocuklarının bireyselliğinin gelişmesini kendilerine tehdit görmekte ve onlara bağımlı olması için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Çocuklarının bağımsız, kendi kendine yeten bir birey olmasını tehdit olarak gördükleri için çocukların değişim, gelişim çabalarına engel olmakta ve kendilerine bağımlı olmaya zorlamaktadırlar. Bu durum çocuğun kendine yetemeyen, değersiz, güvenilmez biri olmasına neden olduğu gibi kimlik gelişimlerine de engel olmaktadır.

Aşırı korumacı ailede büyüyen, sorunları anne ve babası tarafından çözülen, kendi kararlarını kendileri alamayan çocukların en belirgin özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır; şişirilmiş bir egoya sahip olma, düşük özsaygı ve yeterlilik duygusu, bastırılmış kişilik, sağduyudan yoksun olma, karar vermekte zorlanma, problem çözme becerisi gelişmemiş olma, daha iyiyi yapma ve çabalama isteği düşük olma, çok güçlü aile başına ve aileye bağımlı olma.

Bu özellikler, bu tür çocukların sadece en belirgin özellikleri olarak yer almaktadır ve bu liste daha da artırılabilir. Çünkü aşırı koruyucu anne baba olmak, çocuğun normal gelişimine müdahale eden bir yaklaşımdır. Dolayısıyla çocuğun da normal bir gelişimi olmayacaktır. Birçok becerileri eksik, psikolojik problemler yaşamaya yatkın, iş ve özel hayatında problemler ve başarısızlıklar yaşayan bir birey olarak

yetişme olasılığı çok yüksektir.

Bütün aileler çocukları için en iyi olanı sağlamak ve onların hayatlarını kolaylaştırmak isterler. Bu iyi niyetli istek çok aşırı biçimde ortaya konup uygulandığında, çocuklar için zararlı, zorlayıcı ve yardım etmekten uzak, hatta zarar verici bir hal almaktadır.

Kendi ayakları üzerinde durabilen sağlıklı bir birey olarak yetişemeyen gençlik sadece aileler için değil, toplum için de bir sorundur. Kendine yetemeyen, anne babasına bağımlı, özgüveni düşük çocuk, geleceğin sorunlu bir yetişkini olarak toplumda yer alacaktır.

Bu şekilde büyüyen ve yetiştirilen gençlerin hayatlarında başarısız olması ve psikolojik problemler yaşaması da kaçınılmazdır. Sağlıklı bireyler olarak yetişmeyen insanların, sağlıklı bir toplum oluşturmaları da düşünülemez.

Sağlıklı Davranışlar İçin Neler Yapılabilir?

Çocuklarımıza iyilik yaptığımızı düşünürken, onların hayatta kalabilmek için gerekli olan becerilerini geliştirmelerine engel olmamalıyız. Bizler, çocuğumuzun hayat boyu eli, ayağı, beyni ve koruyucusu olamayacağımıza göre, onların kendi ayakları üzerinde durmalarını sağlayacak deneyimleri yaşamalarına imkan tanımalıyız.

Eğer siz de birer helikopter anne babaysanız bunun farkına varmanız ve çocuğunuzun kendi hatalarını yaparak yaşıyarak öğrenmesine, hayal kırıklıkları yaşamasına ve bununla başa çıkmayı öğrenmesine izin vermelisiniz.

“Çocuğunuz için sürekli bir şeyler yapmaya çalışmayın, onlar kendileri için bir şeyler yapabilirler”

Son olarak, başarı ile ilgili bazı kavramları ve düşüncelerimizi yeniden gözden geçirmemiz gerekmektedir. Ölçülebilir sonuçları olan yaratıcı etkinlikleri yapmamız bizim için çok daha değerli olabilir. Belki de anne babaların, çok başarılı bir çocuk yerine, mutlu ve keyifli bir çocuğa sahip olmaları gerektiğini akıllarından çıkarmamaları gereklidir.

“Anne babaların sorumluluğu çocuklarına bir yol çizmek değil, bir yol haritası vermektir.”

(Jackson Brown)

SÜREKLİ KONUŞAN VE SORU SORAN ÇOCUĞUNUZ SİZDEN NE İSTİYOR?

Küçük çocuklar aynı zamanda büyük gözlemcilerdir. Sürekli çevrelerinde olup bitenler hakkında bilgi edinmeye çalışırlar. Bunun için de çok konuşur ve çok soru sorarlar. Çocuklar anne-babalarının her şeyi bildiklerini düşündükleri için de onları sorularıyla sıkıştırabilirler. “Bu kim?”, “Ne yapıyor?”, “Neden öyle giyinmiş?” gibi sorular sorarak cevap almayı umabilirler. Her şeyin sadece sorarak öğrenilebilecek bir nedeni olduğuna da inanırlar. “Bu adamın boyu neden bu kadar uzun?”, “Bunu neden buraya koymuşlar?” gibi sorularla anne-babalarını fazlaca zorlayabilirler.

Çocuklar aynı soruları defalarca sorabilirler. Olumlu yanıt almayı umdukları soruyu defalarca sormaları bir nevi konuştuıkları kişiyi yıldırma politikası olarak da düşünülebilir. Anne babanın izin vermediği durum hakkında bıkmadan usanmadan aynı soruyu sorarlar, izin isterler, konuyu uzatırlar ki açık bir kapı bulup istediklerini alabilsinler. Çocukların bu davranışlarını kesinlikle yetişkin düşünce ve davranışından ayrı tutmak gerekir. Çocuklar yaşayarak öğrenirler, bu davranışlarla isteklerini elde edebileceklerini düşünmelerinin sebebi de kesinlikle hesaplı ve hesapçı yetişkin

“Bu ne?”, “Ne yapıyor?”, “Neden?”. Bu kadar çok ve ayrıntılı soruya maruz kalmak anne babayı çoğu zaman bunaltır. Sürekli soru yanıtlamaya çalıştıklarını düşünürler. Daha önce de belirttiğimiz gibi çocukların bu kadar çok soru sormalarının nedeni çoğunlukla anne-babanın her şeyi bildiklerini düşünmelerindendir. Anne babanın bunalmasının sebeplerinden biri de her soruya cevap bulmanın kolay olmamasındandır. Bu konuda unutulmaması gereken şey, kimsenin her şeyi bilemeyeceğidir. Dolayısıyla çocukla iletişimde anne babanın çocuğa her şeyi bildikleri izlenimi vermeleri gereksizdir. “Bilmiyorum.” demek kullanılabilir bir seçenektir. Fakat “Bilmiyorum.” diyerek kestirip atmak, çocuğu tamamen cevapsız bırakmak da doğru değildir. Eğer araştırılabilir bir soruyla karşı karşıya kalındıysa, “Bunun cevabını bilmiyorum, ama birlikte araştırıp bulabiliriz.” denilebilir. Sokaktan geçen herhangi bir kişiyle ilgili bir soruysa, “Bunu bilmem mümkün değil. Çevremizde gördüğümüz herkesle ilgili her şeyi bilemeyiz.” denilebilir.

Çocukların sordukları sorular kimi zaman çok karmaşık ve cevap vermesi zor gibi görünebilir. Böyle durumlarda çocuğun ne öğrenmek istediğini anlamaya çalışmak gerekir. Karmaşık bir soruya verilen karmaşık bir yanıt çocuğu tatmin etmeyecek, ya sormaya devam edecek ya da anlamadığı için vazgeçecektir. Öncelikle çocuğun sorduğu soruyu daha iyi anlamak için anne-baba da çocuğa basit bir iki soru yöneltebilir. Tam olarak ne öğrenmek istediğini anlayıp ona göre cevap verebilir. Aksi takdirde kolay olmayan bir konu hakkında uzun açıklamalar yapıp, çocuğun esas öğrenmek istediğinin atlanması mümkündür.

Küçük çocukların toplum içinde sordukları bazı sorular da anne-babaları zor durumda bırakabilir. Çocuğunuzla dışarıda alışveriş yaparken, parmağıyla birini göstererek, “Neden bu kadar şişman?” diye sorabilir. O bunu yaparken o kişinin kendisini duyabileceğini, duyduğu şeyden üzüntü duyabileceğini bilemez.

düşüncesine sahip olmalarından değil, benzeri durumları daha önce gözlemlemiş, yaşamış ve bir şekilde başarılı olmuş olmalarındandır. İsteddiği bir şeyi elde edebilmek için sürekli aynı şeyi söyleyen, soran, tutturan çocuğunuza, “Bu sorunun cevabını daha önce de vermiştim, başka bir şey sor, onu konuşalım.” şeklinde karşılık verebilirsiniz. Böylece onunla konuşmayı reddetmemiş, sadece o konuyu kapatmak istediğinizi ifade etmiş olursunuz.

Çocukların favori sorusu “Neden?”dir. Bu, konuyla ilgili sordukları ilk soru olabileceği gibi ilk sorunun ardından gelen soru da olabilir.

Sadece merak etmiş ve öğrenmek istemiştir. Böyle durumlarda yapılabilecek en iyi şey, çocuğunuza sakın bir sesle "Herkesin görüntüsü birbirinden farklıdır, o da öyle biri." diyerek cevap vermeniz ve dikkatini farklı bir yöne çekmeye çalışmanızdır. Eğer bu cevapla tatmin olmadığını düşünürseniz daha sonra baş başayken bu konuyu biraz daha açabilirsiniz. Çocukların bu tarz soru ve merakları hem iyi gözlemci olmalarından hem de empati becerilerinin yetersizliğinden kaynaklanır. Alışık olduklarının dışında bir durumla, kişiyle, olayla karşılaştıklarında çocuk olmanın verdiği saflıkla meraklarını açıkça dile getirebilirler. Bir aile toplantısında yakın bir akrabanıza saçlarının komik olduğunu ya da nefesinin kötü koktuğunu rahatlıkla söyleyebilirler. Bu durumda çocuğa kızmak yerine bunu neden yapmaması gerektiğini anlatmak daha doğru olur. Kendisini o kişinin yerine koyarak düşünmesini ve aynı durumda kendisi olsa ne hissedeceğini anlamasını sağlamaya çalışmak gerekir. Okul öncesi dönemde çocuklar benmerkezci özellik gösterdiklerinden empati becerileri gelişmemiştir. Fakat bu durum, onların bu beceriyi kazanmaları için yardımcı olmayacağımız anlamına gelmez.

Çocuklar okul öncesi dönemde kendilerine göre bir mizah anlayışına sahiptirler. Okulda veya evde yaşadıkları komik olayları mutlaka anne-babalarına anlatmak isterler. Bol bol şaka yapar, yaptıkları şakalara da uzun uzun gülerler. Sizin de aynı şekilde eğlenmenizi ve gülmenizi beklerler. Çocukların mizah anlayışı tabii ki yetişkinlere göre daha yüzeyseldir. Onlar kendi normallerinin dışındaki her şeyi komik bulabilirler. Yetişkinlerin çocukların bu paylaşımlarını mümkün olduğu kadar desteklemesi çocuğun kendine saygı ve sevgi geliştirebilmesi için önem taşımaktadır. Her seferinde kahkahalarla gülmek mümkün olmasa da sizi eğlendirme çabasına ilgi ve sevgiyle karşılık vermeniz onu mutlu edecektir. Sizin de çocuğunuza onun anlayabileceği şekilde şakalar yapmanız, mizah anlayışının gelişmesi konusunda da yararlı olacaktır.

Soru soran, konuşan, durmadan bir şeyler anlatan çocuğunuz tabii ki sizin ilginizi, dikkatinizi ve vaktinizi istemektedir. Bir yandan da bildiklerini, yeni öğrendiklerini, yeteneklerini size göstermeye çalışmaktadır. Çocuğunuzun bu çabasını görmezden gelmek, bastırmak ya da örselemek, değersizleştirmek onun kendisinin sevildiğine, değer verildiğine, duyulduğuna dair inancının zedelenmesine sebep olur. Çocuğunuz her konuştuğunda aynı ilgiyle onu dinlemeniz mümkün değildir, fakat o an elinizden geldiği kadar söylediklerine kulak vermeniz onu çok olumlu etkileyecektir. Hiç dinleyecek ya da konuşacak durumda değilseniz bunu ona anlatabilir, anlatacaklarını çok merak ettiğinizi, uygun bir zaman bulduğunuzda mutlaka dinlemek istediğinizi ifade edebilirsiniz. Böylece çocuğunuza ihtiyaç duyduğu ilgiyi göstermiş ve onun da kendisi için olumlu bir algı geliştirmesini sağlamış olursunuz.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DİSLEKSİ

Disleksi doğum öncesi, doğum sırasında ve doğum sonrası komplikasyonlara bağlı olarak üç farklı şekilde meydana gelen bir tür öğrenme bozukluğu çeşitidir.

Doğum Öncesi: Yetersiz beslenme, annenin geçirdiği enfeksiyonlar, ilaç kullanma, vitamin eksikliği, alerjiler.

Doğum Sırasında: Uzun ve zor doğum, plasenta ve göbek kordonu anormallikleri, doğum aletlerinin verdiği zararlar, beyin hasarı.

Doğum Sonrasında: Doğumdan sonra nefes almaya başlayıncaya kadar geçen sürenin uzunluğu, erken yaşta ateşli hastalık, başa alınan darbe, tümör.

Kalıtsal Bozukluklar: Ailelerde özel öğrenme bozukluğu olan başka kişilerinde olması ya da evliliklerde kan uyumsuzluklarının olması.

Sonrasında ise disleksi dinleme, konuşma, okuma, yazma, akıl yürütme ile matematik yeteneklerinin kazanılmasında ve kullanılmasında önemli güçlüklerle kendini gösterir.

Doğuştan gelen bir öğrenme bozukluğu olmasına rağmen çocuklarda okula başlamayla birlikte okuma, yazma döneminde yaşanan güçlüklerle kendini göstermektedir.

Dislektik çocuklar yaşlılarından daha geç okuyup yazarlar, kelimeleri ve harfleri tersten algılamalarıyla birlikte kelimeleri doğru telafuz edemezler ve kelime kapasiteleri düşüktür. Aynı zamanda bilgiyi farklı bir biçimde işledikleri için sıralama yapma, okuma ve bilgiyi organize etme konularında çeşitli sorunlar yaşadıkları görülür.

Bütün bu yaşananlara bakıldığında dislektik çocuğun yaşadığı bu güçlükler zekâ düzeylerinde bir sorun olduğu anlamına gelmez. Dislektikler zeka düzeyleri düşük çocuklar olmadıkları gibi birtakım özel yeteneklere de sahiptirler.

Okul öncesi dönemde çocuğun dislektik olup olmadığı nasıl anlaşılır?

Erken tanı ve gerekli erken eğitim dislektik çocuğu rahatlatmak anlamında oldukça önemlidir. Okul öncesinde sorun fark edilmediğinde 1. sınıfa başlamanın verdiği güçlüklerle birlikte çocuk aynı zamanda anlam veremediği başarısızlıklar ve problemlerle karşı karşıya kalacaktır. Bu yüzden okul öncesi dönemde yani 5-6 yaş çocuğunda durumun tespit edilip hem ailenin hem de çocuğun bu dönemde uzman tarafından desteklenmesi oldukça önemlidir. Alınan uzman desteğiyle çocuğumuz disleksiden kaynaklanan problemlerin en azından çoğunu hallederek 1.sınıfa daha rahat başlayabilir aynı zamanda okuma yazmayla ilgili sıkıntılarında üstesinden gelebilir.

Peki okul öncesi dönemde çocuğumuzun dislektik olup olmadığını nasıl anlayabiliriz? Bununla ilgili farklı alanlarda yaşanan belirtiler şu şekildedir:

Dil gelişimi alanı ile ilgili belirtiler

- Her çocuğun konuşmaya başlama yaşı farklılık gösterse de genelde zaman dilimi anlamında birbirine yakındır. Dislektik çocuklar yaşlarına göre geç konuşmakta ya da konuştuğu halde konuşmasında bariz bir bozukluklar olduğu gözlenmektedir.
- Konuşurken yaşlarına göre kullandıkları kelime sayısının az olduğu fark edilmektedir.
- Bir şey isterken ya da bir şey anlatmaya çalışırken zorlandığı ve kendini ifade edemediği fark edilir.
- Konuşma sırasında kelimeleri söylerken bazen harflerin veya hecelerin yerini değiştirebilir.
- Uzun kelimeler kullanarak konuşurken zorlanabilir.
- Bilmece, tekerleme gibi sıralı sözcükleri seslendirirken zorlanır bunları ezberleyip tekrar etmekte de güçlük yaşar.

Psikomotor gelişim alanı ile ilgili belirtiler

- Yemek yerken çatal bıçak kullanımı konusunda zayıf olduğu fark edilir.
- Aynı zamanda bir şey kesmesi gerektiğinde makas kullanırken kontrolü zayıftır. Kalem tutarken zorlandığı görülür.
- Özbakım becerisini gerçekleştirirken kendi kıyafetini giyinme konusunda düğmelerini iliklerken ya da ayakkabısının bağcıklarını bağlarken zorlandığı gözlenir.
- Resim yaparken insan çizme konusunda zayıftır çünkü geometrik şekilleri çizmek dislektik çocuk için oldukça zorlayıcıdır.
- Top oyunları, ip atlamak ya da bisiklet sürmeyi öğrenmek gibi kurallı ya da kurlsız oyunları öğrenmede güçlük yaşayabilir.

Sosyal- duygusal gelişim alanı ile ilgili belirtiler

- Kendi başına yapması gereken özbakım becerilerinde muhakkak yardım ister.
- Zamanı, günü planlamakla ilgili işlerde ve çalışmalarda nereden başlayacağını bilememekle ilgili problem yaşayabilir.
- İsteddiği şeyin hemen yapılmasını bekler, sabırsız ve acelecidir.
- Sosyal anlamda arkadaş ilişkilerinde zorlanır. Yaşitlarıyla ilişki kurmak onu için zordur. Bireysel oyunları tercih eder.
- Duygusal anlamda zaman zaman iniş çıkışlar yaşayabilir. Bir gün kendini çok enerjik neşe dolu hissederken, başka bir gün mutsuz yorgun keyifsiz hissedebilir.
- Kendini ifade etmekle ilgili sıkıntı yaşadığı durumlarda çabuk sinirlenebilir, öfkesini kontrol edemez.

- Yaşıtlarının yapmakta zorlanmadığı basit şeyleri yapmakta güçlük yaşayabilir ve sakarlıklar meydana gelir.
- Sohbeta başlama ya da sohbeti devam ettirmede sorunlar yaşar.
- Sosyal ilişki kurmakta zorlandığı için alay edilme korkusu yaşar ve ikili ilişkilerden kaçınır. Bununla birlikte yapılan bireysel şakaları kendi benliğine yapılan saldırı gibi algılayacağı için şaka kaldıramaz.

Bilişsel gelişim alanı ile ilgili belirtiler:

- Bugün-yarın, aşağı-yukarı, sağ-sol... gibi kavramları kullanırken birbirine karıştırır.
- Günlük rutin işleri takip etmede zorlanır. Bununla birlikte kuralları uygulama konusunda da sorun yaşar.
- Görsel ve işitsel algıyla ilgili sıkıntılar yaşar. Bir şeyin yerini tarif edip getirmesini istediğinizde zorlanır, bulamaz.
- Gününü nasıl geçirdiğini anlatmasını istediğinizde zorlandığını fark edersiniz çünkü sıralı bir şey anlatmak onun için zordur.
- Birden fazla bir şey yapmasını istediğimizde yani birkaç yönerge verdiğimizde birini ya da ikisini hatırlar fakat sonrasını getiremez.
- Kısa ya da uzun süreli hafıza sorunları yaşar. Bu durum zihninde tutmakla ilgili sıkıntının varlığını da bize gösterir. Çabuk unuttur.
- Dikkatsizlik yaşar. Neyi neden yaptığını anlatmasını istediğinizde neden-sonuç ilişkisine bağlı sorgulayıcı cümleler onu yorar ve cevap vermek istemez.
- Sayıları sayarken unuttur ya da atlar. Aynı durum renkler içinde geçerlidir bildiği renk sayısı azdır. Ana renkleri öğrenebilir fakat ara renkleri öğrense bile hatırlamakta güçlük yaşar.

Çok geç kalınmadan yukarıda yaşanan sorunlar çocukta gözlemlendiğinde muhakkak bir uzmana başvurulmalıdır. Geç kalındığında, sorun göz ardı edildiğinde ya da ertelendiğinde zaman biraz daha geçmiş olacak ve sonraki yıllarda çocuğun baş etmesi gereken alanlar artacak ve okuma yazma dışında matematik, sosyal derslerde işin içine gireceği için çocuğun daha kapsamlı takip edilmesi gerekecektir.

Okul öncesi dönemde çocuğun baş etmesi gereken

akademik ve sosyal alanlar daha az olduğu için aileler için önemli bir zaman dilimidir.

Disleksi problemi okul öncesi dönemde tespit edildiği takdirde çocukta özgüven duygusunun temellerinin atıldığı bu dönemi daha rahat atlatacaktır. Yaşanacak sorunlar karşısında bunlarla nasıl baş etmesi gerektiğini öğrenecektir. Kendine olan aşırı güven duygusu ya da aksini düşündüğümüz zaman aşırı güvensizlik okul öncesi dönemde çözülemezse bütün bunların hepsi çocuğun öğrenme süreci önünde olumsuzluk olarak var olacaktır.

Ailelere öneriler:

Görsel Algılama Becerilerini Geliştirme Yolları

Eşyaları sınıflandırma faaliyetleri; eşyaların renklerine, büyüklüklerine, cinslerine göre kümeleme.

Ayırt etme faaliyetleri; bu çalışmalar resimler, geometrik şekiller ve desenli malzemeler kullanılır.

Hafıza oyunları; bu oyunlarda değişik tip eşyalar kullanarak bunların çocuğa neyi hatırlattığı veya bunları görünce ne hissettiği sorulur.

İşitsel Algılama Becerilerini Geliştirme Yolları

Gözlerini kapayarak hatırlatma oyunları oynatma el çırparak "Ellerini kaç defa çırptım?" diye sorulabilir.

Hatırlatma oyunları iki, üç veya dört etaplı olabilir. Mesela "Mavi kitabı al, masanın üzerine koy."

Cümle tamamlama oyunları "Sirkte neler işittin? İlk defa ne işittin ve sonra işittiğin neydi?"

Tanırma, ayırma ve lokalizasyon faaliyetleri; su sesi, kapı sesi köpek havlaması, kedi miyavlaması gibi her gün her yerde duyulabilen sesleri kullanarak "Bu sesleri tanıyabiliyor musun?" "Hangi seslerin aynı ve hangilerinin ayrı olduğunu" "Bu seslerin hangi taraftan geldiğini söyle bakalım gibi..."

Bütün bunlar dışında;

Çocuğa çalışma becerilerini kullanmasını sağlayıcı ev egzersizleri yaptırılabilir.

Günlük hazırlık ve temizlik işlerine katılma gibi verilen birtakım sorumlulukları çocuk yerine getirdiğinde ödüllendirilebilir.

Birtakım dikkat egzersizleri uygulanabilir.Yolda giderken kırmızı arabaları sayması gibi...

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE MÜLKİYET KAVRAMI

“Benim”, okul öncesi çocuğunun sıklıkla kullandığı bir kelimedir. Bu dönemde çocukların paylaşma konusunda zorlanmalarının sebebi de her şeyi kendilerinin olarak görmeleridir. Beğendikleri bir şeyin onların olduğunu söyleyebilirler ya da güzel bir çalışmayı kendilerinin yaptığını iddia edebilirler. Bütün bunlar okul öncesi dönemde mülkiyet duygusunun tam olarak gelişmemesi ve dolayısıyla sosyal davranışlara yansımamasından kaynaklanır.

Çocuk doğduğu andan itibaren çevresindekilerin merkezindedir, onların ilgi odağıdır. Her şey onun için yapılır, onun için vardır. Dolayısıyla çocuk da benmerkezcidir. Çocuk, karşısındaki bir nesneye, bir olaya kendi bulunduğu konumdan farklı bir noktadan bakabileceğini, farklı bakış açılarının, farklı algısal ve fikrî sonuçları olabileceğini düşünemez.

Konuşma biçimi, ifadesi de benmerkezciliğin etkisi altındadır. Ona göre herkes her şeyi onun gördüğü gibi görmekte ve yaşamaktadır. Benmerkezcilik okul öncesi dönemdeki çocuğun en önemli ve dikkat edilmesi gereken gelişim özelliklerindendir. Benmerkezcilik bencilik değildir, çocuğun olayları kendini merkeze koyarak anlamlandırmasıdır. Bu kavram mülkiyet duygusunun okul öncesi dönemde yeterince gelişmemesini de açıklamaktadır. Her şeyin kendisi için olduğunu düşünen, kendini her şeyin merkezine koyan çocuğun mülkiyet kavramını tam olarak benimsemesi ve sosyal kurallara kendiliğinden uyması beklenemez.

Okul öncesi dönemde, başkasının eşyasını almak çocuklarda sık görülen bir davranıştır. Çocuğunuz bir arkadaşının evine gittiğinde beğendiği bir oyuncakı veya sınıfındaki o çok güzel kalemi alıp eve getirebilir. Bu konuda hiç uyarı almamış çocuk herkesin gözü önünde bunu yaparken, daha önce uyarı almış bir çocuk gizlice yapacaktır.

Okul öncesi dönemde, çocukların gördüğü bir nesneyi izinsiz olarak alması bizim anladığımız anlamda bir hırsızlık veya çalma olarak kabul edilmez.

Özellikle iki yaşına kadar olan (oral dönem dediğimiz) dönemde çocuk benmerkezciliği çok yoğun yaşadığı için istediği nesneyi istediği zaman alabileceğini düşünür ve bunun için izin alma gereği hissetmez. İlköğretime doğru devam eden süreçte bu benmerkezci durum azalarak devam eder. Benmerkezci düşünülen ilk iki yaştan sonra, anne ve babanın uyarmaları ve davranışları düzeltmeye başlamasıyla çocukta benim, senin gibi sahiplenme kavramları gelişmeye başlamakta ve kendisine ait olmayan bir nesnenin izinsiz olarak alınmayacağını anlamaya başlamaktadır. Ancak okul çağına kadar bu sosyal davranışlar, sahiplenme kavramları, doğrular ve yanlışlar henüz tam olarak yerleşmediği için izinsiz alma davranışları ara sıra da olsa devam eder.

Okul öncesi dönemde çocuğun çevresine bakış açısı genel olarak şöyledir:

- Eğer çok beğenirsem benimdir.
- Şimdi onu sen mi istiyorsun, o zaman ben de istiyorum.

- Benim odamda, benim evimde olan da benimdir.

Çocuğunun izinsiz, habersiz bir başkasının eşyasını alması ve hatta kendisinin gibi görmesi kuşkusuz her anne-babayı rahatsız eder. Fakat bu konuda çocuğa yol gösterici olmak, olması gerekeni anlatmak, doğruyu yanlış ayırt etmesini sağlamak yine anne-babanın görevidir. "Çalmak." , "Hırsız olmak." çocuklara sorduğunuzda son derece büyük yanlışlardır. Okuldan, evden, yakın çevresinden bununla ilgili bilgileri sürekli almaktadırlar. Yani çocuklar birçok şeyde olduğu gibi bu konuda da teoride çok iyidirler, fakat pratikte uygulama konusunda sorun yaşarlar. Bunun da sebebi daha önce de bahsettiğimiz gibi içinde bulundukları dönemin getirdiği özelliklerdir. Bir yetişkin gibi doğruyu yanlış ayırt edip uygulamaları beklenemez. O anki isteklerinin ağır basması ve onların olmayana almaya çalışmaları olasıdır. Dolayısıyla bu konuda çocuğa yaklaşım tarzı oldukça önem taşımaktadır. "Sen bunu çalmışsın.", "Sana hırsız desinler ister misin?" gibi etiketlemeler ve sorular çocuğun yoğun suçluluk hissetmesine ve çok yanlış bir davranış yapmış olmanın ağırlığı altında ezilmesine sebep olacaktır.

"Hırsızlık mı yaptın?", "Bunun adı çalmaktır, başkasının eşyasını alırsan sana hırsız derler." gibi içinde "hırsız" ve "çalmak" kelimelerini barındıran açıklamalar yapmak doğru değildir. Bu yaklaşım çocuğunuzu korkutur ve suçluluk duygusu geliştirmesine sebep olur.

- Peki, çocuğum başkalarının eşyalarını izinsiz alıyor, eve getiriyor. Bu duruma seyirci mi kalmalıyım?

Öncelikle çocukların yanlış yapma, yanlış deneme özgürlükleri olduğu unutulmamalıdır. Onlar yaş dönemi gelişim özellikleri çerçevesinde hayata bakmaktadırlar.

Yapabileceklerini ve yapamayacaklarını deneme yanılma yoluyla öğrenmektedirler. Dolayısıyla izinsiz alma davranışı da denedikleri davranışlardan bir tanesi olarak düşünülmelidir. Çocukta hastalık boyutunda bir 'kişilik bozukluğu' veya zihinsel gerilik yoksa çalma davranışları anne ve babanın doğru yönlendirmeleri ve uyarmaları ile giderilip, düzeltilebilir.

Eğer anne-baba çocuktaki bu davranışları düzeltmiyor, hoşgörüyü karşılıyor veya görmezden geliyorsa; çocuk bu davranışları normalmiş gibi yapmaya devam edecek ve yapmakta bir sakınca görmeyecektir. Çocuğun bu davranışını dünyanın sonu olarak görmek, çocuğu "hırsız" olarak etiketlemek ne kadar yanlışsa, doğru davranışı ona göstermemek de bir o kadar yanlıştır. Çocuğunuzu ayıplamadan, utandırmadan, ona kızmadan başkasının eşyasını izinsiz alamayacağını söylemeniz ve aldığı eşyayı sahibine geri vermeye yönlendirmeniz en doğrusudur. Burada unutulmaması gereken şey çocukların bir davranışı oturtması için birden fazla tekrara ihtiyaç duyduğudur. Bu durumu bir kere yaşamış ve onu uyarmış olmanız bir daha yapmayacağı anlamına gelmez. Çocuğunuz sevgiyle, sabırla ve tutarlı bir şekilde tekrarlamana ihtiyaç duyacaktır. Bu şekilde sizin değer yargılarınızı da öğrenmiş olacaktır.

Anne-baba veya çevresi tarafından yeterli ilgi ve sevgiyi göremeyen çocuk bu davranışa yönelebilir ve bu şekilde ilgiyi üzerine çekmeyi başarır.

Çocuklar için ilgi toplamak, görülmek, beğenilmek çok önemlidir. Bunun eksikliğini yaşayan çocuk izinsiz alma davranışını yaparak anne-babanın yoğun ilgisini ya da tepkisini çekmeyi başarmışsa bu davranışı sürdürmekte bir sakınca görmeyecektir. Unutulmamalıdır ki çocuklar ilgi ister. Olumlu da olsa olumsuz da olsa ilgi ilgidir. Çocuğunuzun bu şekilde dikkatinizi çekmeye çalıştığını anladığınız anda odak noktanızı buradan uzaklaştırıp yaptığı olumlu davranışlara yönelmeniz ve bunları fark ettiğinizi ona göstermeniz, onaylamanız, pekiştirmeniz daha güzel sonuç verecektir.

Yanlış model alma izinsiz alma davranışının ortaya çıkmasına sebep olabilir.

Anne-baba veya yakın çevredeki kişilerin de başkalarının eşyalarını habersiz alması, çocuğun onları örnek almasına ve benzer davranışlar sergilemesine neden olacaktır. Çocuğunuzu uyardığınız zaman sizin de bunu yaptığınızı söylüyorsa hatta örnek vererek anlatıyorsa biraz daha dikkatli davranmanız gerektiği açıktır.

Sınır koyulmadan, kural görmeden yetiştirilen ço-

cuklarda bu davranış daha fazla görülür.

Her isteği yapılarak yetiştirilen çocuklarda daha önce bahsettiğimiz benmerkezci düşünce çok daha yoğun olduğu için her koşulda istediği şeye sahip olmak ve almak bir hayat tarzı haline gelmiştir. Bu durumdaki çocuğa başkasının eşyasını almaması gerektiğini anlatmak ve ikna etmek çok daha zordur. Kurallarla ve sınırlarla tanışması bu ve diğer birçok davranışın gelişmesinde yararlı olacaktır.

Mülkiyet ve sahiplenme duygularının gelişmesi için çocuğun kendisine ait eşyaları, odası veya özel bir alanı olmalı ve ona ait eşyaların, oyuncakların ondan izinsiz alınmamasına, kullanılmamasına özen gösterilmelidir.

Okul öncesi dönemdeki çocuğunuzun izinsiz alma davranışını görmezden gelmeyin. Mutlaka bu konuda konuşup, doğru olanı ona gösterin. Almış olduğu eşyayı sahibine vermesi yönünde onu destekleyin. Eşyanın sizde kalmasına izin vermeniz davranışı normalleştirmeniz anlamına gelir. Sözel olarak yaptığınız açıklamayı davranışınızla da desteklemeniz önemlidir.

AREL KOLEJİ

Anaokulundan Üniversiteye Köklü Bir Eğitim Kurumu

KAYITLARIMIZ BAŞLADI

- AREL Anaokulu
- AREL İlkokulu
- AREL Ortaokulu
- AREL Fen Lisesi
- AREL Anadolu Lisesi
- AREL Üniversitesi

www.arel.edu.tr
(850) 850 27 35

www.arel.k12.tr
(212) 550 49 30

